

درس هشتم: دفاع از میهن

ساده

۱- در متن زیر، کلمات مشخص شده به ترتیب به چه چیزی یا چه کسانی اشاره دارد؟

«وقتی شب از نیمه گذشت و تاریکی بر همه جا سایه افکند، اسکندر در حالی که قسمتی از سپاه خود را در جلگه باقی گذاشته بود، در راهی که اسیر نشان داده بود، پیشروی کرد. آفتاب، هنوز فروغ خود را بر کوه و جلگه نتابانده بود که سپاهیان آریوبرزن دریافتند که دشمن از هر سو آنان را محاصره کرده است.»

پاسخ: در عبارت صورت سؤال، «خود» اول به اسکندر، «خود» دوم به آفتاب و «آنان» به سپاه آریوبرزن اشاره دارد.

۲- شاعر اشعار «ای ایران، ای مرز پر گهر»، «من آریو برزن، فرزند ایرانم» و «وطن دوستی» به ترتیب کدام است؟

پاسخ: شاعر شعر اول «حسین گل گلاب»، شاعر شعر دوم «اسدالله شعبانی» و شاعر شعر سوم «علی اکبر دهخدا» است.

متوسط

۳- از بین واژه های زیر، چند واژه نمی تواند با «دوست» ترکیب جدید و معناداری بسازد؟

«علم _ میهن _ دقت _ چاره _ مال _ خدا _ سال»

پاسخ: ترکیب های «علم دوست، میهن دوست، مال دوست و خدا دوست» معنی دار هستند و سه واژه ی «دقت، چاره و سال» با «دوست» ترکیب معناداری را نمی سازند.

۴- چه تعداد از واژه های زیر با «دوست» ترکیب می شوند و واژه ای مشابه «وطن دوست» می سازند؟

«دفاع _ میهمان _ آگاه _ مانع _ جان _ شجاع»

پاسخ: دو واژه ی میهمان (میهمان دوست) و جان (جان دوست) با واژه ی «دوست» ترکیب شده و واژه ی جدید و معناداری می سازند.

۵-جملات زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

الف، به کسی که میهن خود را دوست دارد، میهن دوست می گویند.

ب، به کسی که خدا را دوست دارد، خدا دوست می گویند.

۶-وقتی سپاهیان اسکندر وارد گذرگاه شدند، آریو برزن، چه فرمانی به سربازانش داد؟

پاسخ: فرمان داد تا سربازانش، سنگ های بزرگی را از بالای کوه به پایین درغلانند.

۷-حکایت «وطن دوستی» و شعر «ای ایران»، به ترتیب آثار چه کسانی هستند؟

پاسخ: حکایت «وطن دوستی» اثر علی اکبر دهخدا و شعر «ای ایران» اثر حسین گل گلاب است.

۸-ابیات زیر به ترتیب از کدام شاعران است؟

«من، آریوبرزن / فرزند ایرانم / در آخرین سنگر / اینک تنم، جانم»

«ایران، ای خرم بهشت من / روشن از تو سرنوشت من»

پاسخ: براساس پاورقی درس «دفاع از میهن»، بیت اول از اسدالله شعبانی است و بیت دوم از شعر «ای ایران»، سروده ی حسین گل گلاب انتخاب شده است.

دشوار

۹-در متن زیر چهار غلط املایی وجود دارد. آنها را پیدا کنید و به شکل صحیح بنویسید .

اصکندر که مردی شحرت طلب و جنگجو بود، از سرزمین مغدونیة با لشکری انبوه به سوی کشور ما، ایران، هجوم آورد.

پاسخ: اسکندر-شهرت طلب-مقدونیة-هجوم

۱۰- با استفاده از کلمه های داخل کمانک، جمله های زیر را کامل کنید.

الف، ناگاه تاخت و تازی از سوی باختر، آغاز گشت. (سنگین، سهمگین)

ب، امیدها به یکباره، به گرایید. (نومیدی، امیدواری)

ج، گویی او نیز از سرانجام سوار خود، آگاه بود. (ناچار، ناگوار)

د، آیا باید تسلیم شد و دشمن را بر خانه مان دید؟ (چیرگی، همگی)

پاسخ: الف، سهمگین ب، نومیدی ج، ناگوار د، چیرگی

۱۱- جملات زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

الف، آفتاب، هنوز خود را بر کوه و جلگه نتابانده بود که سپاهیان دریافتند که دشمن از هر سوی آنان را کرده است.

ب، آیا باید تسلیم شد و چیرگی دشمن را بر خانه مان دید و را به جان خرید؟

ج، نبرد دلاوران ایرانی بود، حتی آنان که نداشتند، به سپاه دشمن حمله می کردند، آریوبرزن با سوار و پیاده خود را به سپاه عظیم دشمن زد.

پاسخ: کلمات جا افتاده به ترتیب عبارتند از:

الف، فروغ زرین - آریو برزن - محاصره / ب، خواری و خفت / ج، شگفت آور - سلاح - شمار اندکی

۱۲- در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«تاریخ ایران بیانگر از خودگذشتگی فرزندان این مرز و بوم است که تسلیم دشمن نشدند و تا آخرین قطره ی خون خود، در برابر دشمنان مقاومت کردند. بزرگ مردانی که تن به خفت و خاری ندادند، متجاوزان را در خاک و خون غلتانند و با قورور و افتخار، شهادت را برگزیدند.»

پاسخ: غلط های املائی و صحیح آن ها عبارت اند از:

از خود گزشتگی ← از خود گذشتگی / تسلیم ← تسلیم / خاری ← خواری / قروور ← غرور / برگزیدن ← برگزیدن

۱۳- در متن زیر چند جمله دیده می شود؟

«آریو برزن، به سپاه عظیم دشمن، یورش برد. گروهی بسیار از آنان را به خاک افکند و با این که بسیاری از سربازان خود را از دست داده بود، توانست حلقه ی محاصره ی سپاه دشمن را بشکافد.»

پاسخ: هر فعل نشان دهنده ی یک جمله است. فعل های متن صورت سؤال عبارت اند از: «یورش برد، به خاک افکند، از دست داده بود، توانست و بشکافد»

ساده

۱۴- معنای کدام واژه نادرست بیان شده است؟

۱) خدادوست: به کسی می گویند که خدا او را دوست داشته باشد.

۲) هنردوست: به کسی می گویند که هنر را دوست داشته باشد.

۳) ایران دوست: به کسی می گویند که ایران را دوست داشته باشد.

۴) وطن دوست: به کسی می گویند که وطن خود را دوست داشته باشد.

پاسخ: گزینه ی «۱» خدادوست به کسی می گویند که خدا را دوست داشته باشد.

۱۵- در کدام گزینه، نادرستی املائی وجود دارد؟

۱) حاضران - ضامن - عظیم ۲) شهر تطلب - قطره - حرص

۳) می غلتید - حیرت آور - محاصره ۴) سهمگین - تأثیر گذار - بیرق

پاسخ: گزینه ی «۱» صورت صحیح واژه ی نادرست: «عظیم»

۱۶- نام پدیدآورنده ی کدام اثر نادرست بیان شده است؟

- ۱) سرای امید: هوشنگ ابتهاج
۲) پیامبر (ص) قصّه می گوید: قیصر امین پور
۳) رئیس علی: سیروس فتحی
۴) ای ایران: حسین گل گلاب

پاسخ: گزینه ی «۲»، «پیامبر قصّه می گوید» اثر غلامرضا حیدری ابهری است.

۱۷- در کدام گزینه، واژه ای وجود دارد که از نظر ساختاری مانند «کتاب دوست» (کتاب + دوست) است؟

- ۱) پدرت این جهان دار دین دوست مرد / که هرگز نزد بر کسی باد سرد
۲) به دل دختر شاه را هست دوست / همه روز گفتارش از چهر اوست
۳) باور نمی کنم عجب ای دوست کاین منم / آری منم ولیک برون رفته از منی
۴) افکن این تدبیر خود را پیش دوست / گرچه تدبیرت هم از تدبیر اوست

پاسخ: گزینه ی «۱» واژه ی «دین دوست» در گزینه ی «۱»، به صورت «دین + دوست» ساخته شده است و از نظر ساختاری مشابه «کتاب دوست» می باشد.

۱۸- با توجه به درس «دفاع از میهن»، کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) دلیران سپاه ایران وقتی خود را در محاصره ی اسکندر دیدند، تسلیم شدند.
۲) وقتی سپاهیان اسکندر وارد گذرگاه شدند، آریوبرزن و همراهانش سنگ ها را به پایین غلتانند.
۳) دلیل حمله ی اسکندر به ایران، نابودی شکوه و جلال ایران بود.
۴) سردارانی همچون حسن باقری و ابراهیم هادی، از جمله افرادی بودند که در برابر دشمنان پایداری ورزیدند.
- پاسخ:** گزینه ی «۱» دلیران سپاه ایران وقتی خود را در محاصره ی اسکندر دیدند، نه تنها تسلیم نشدند، بلکه دلیرانه پیکار کردند که پس از ۲۳۰۰ سال، هنوز خاطره ی آن، در یادها باقی است.

۱۹- در کدام گزینه، یک واژه نادرست معنا شده است؟

۱) محاصره: بر جایی یا کسی هجوم بردن- پیشه: شغل

۲) عنبر نسیم: خوش بو- اهتزاز: جنبیدن و تکان خوردن چیزی در جای خودش

۳) کاهلی: تنبلی- ماکیان: اسب ماده

۴) تحسین: آفرین گفتن- باختر: مغرب

پاسخ: گزینه ی «۳» معنای صحیح کلمه ای که نادرست معنا شده است:

ماکیان: مرغ خانگی

۲۰- کدام بیت بیش ترین ارتباط را با ضرب المثل «زخم زبان، بدتر از زخم شمشیر است» دارد؟

۱) گر این زخم را چاره دانستمی / طلب کردمی گر توانستمی

۲) هر شب اسیر زخم زبان می کنی مرا / درگیر قصه و هیجان می کنی مرا

۳) در ره او چو قلم گر به سرم باید رفت / با دل زخم کش و دیده ی گریان بروم

۴) زخم صد شمشیر بر دل هیچ تأثیری نکرد / نیش یک زخم زبان قلبی دگرگون می کند

پاسخ: گزینه ی «۴»

در ضرب المثل صورت سؤال به این مسئله اشاره می شود که زخم زبان، بدتر و دردناک تر از زخم شمشیر است و همین مفهوم دقیقاً در بیت گزینه ی «۴» نیز آمده است.

۲۱- مَثَل «دشمن نتوان کوچک و بیچاره شمرد» با کدام مَثَل ارتباط بیش تری دارد؟

۱) قطره قطره جمع گردد، وانگهی دریا شود.

۲) فلفل نبین چه ریزه، بشکن ببین چه تیزه.

۳) وطن دوستی، نشانه ی ایمان است.

۴، موش تو سوراخ نمی رفت، جارو به دمش می بست.

پاسخ: گزینه ی «۲» مفهوم مَثَل «دشمن نتوان کوچک و بیچاره شمرد» این است که دشمن را نباید دست کم گرفت. مفهوم مَثَل «فل فل نبین چه ریزه، بشکن ببین چه تیزه» نیز بیانگر آن است که نباید کسی را دست کم گرفت که این دو مَثَل با هم ارتباط دارند.

۲۲- بیت کدام گزینه به «میهن پرستی» و «ایران دوستی» اشاره نمی کند؟

۱، مرزداران دلیرت جان به کف / سرفرازان سپاهت صف به صف

۲، خاک تو گر نیست جان من مباد / زنده در این بوم و بر یک تن مباد

۳، نماز خون به خونین شهر خواندن / مهاجم را ز خرمن شهر راندن

۴، از گفته ی ناکرده و بیهوده چه حاصل؟ / کردار نکو کن که نه سودیست ز گفتار

پاسخ: گزینه ی «۴»

در ابیات گزینه های «۱»، «۲» و «۳» به مفهوم «میهن پرستی ایرانیان» اشاره شده است، اما در گزینه ی «۴» شاعر، درباره ی این مفهوم سخن می گوید که: «نبايد حرفی بزنی، بدون آن که به آن عمل کنیم.»

۲۳- کدام گزینه، به مفهوم جمله ی «آفتاب، هنوز فروغ زرین خود را بر کوه و جلگه نتابانده بود» اشاره دارد؟

۱، خورشید هنوز پرتوهای طلایی خود را از کوه و دشت بر نداشته بود.

۲، خورشید با پرتوهای نورانی خود، کوه و دشت را نور باران کرده بود.

۳، گرمای نور خورشید کوه و دشت را در بر گرفته بود.

۴، هنوز خورشید طلوع نکرده بود.

پاسخ: گزینه ی «۴»

مفهوم جمله ی صورت سؤال این است که «خورشید هنوز طلوع نکرده بود.»

۲۴- در متن زیر، به کدام صفت سپاهیان ایران اشاره نشده است؟

«آنان آن چنان دلیرانه پیکار کردند که پس از دو هزار و سیصد سال، هنوز خاطره ی آن، در یاد ها باقی است. نبرد دلاوران ایرانی شگفت آور بود. حتی آنان که سلاح نداشتند، به سپاه دشمن حمله ور می شدند و خود نیز در راه وطن فدا می شدند.»

۱) شجاعت

۲) ایثار

۳) ایستادگی و پایداری

۴) هوش و ذکاوت

پاسخ: گزینه ی « ۴ »

در متن صورت سؤال، هیچ اشاره ای به هوش و ذکاوت سپاهیان ایران نشده است.

۲۵- ابیات زیر با کدام ضرب المثل ارتباط دارد؟

«مگسی گفت عنکبوتی را / کاین چه ساق است و ساعد باریک

گفت اگر در کمند (دام) من افتی / پیش چشمت جهان کنم تاریک»

۱) با یک گل بهار نمی شود.

۲) دشمن، نتوان کوچک و بیچاره شمرد.

۳) سالی که نکوست از بهارش پیداست.

۴) میهن دوستی، نشانه ی ایمان است.

پاسخ: گزینه ی «۲»

در ابیات صورت سؤال، مگس دشمن خود، یعنی عنکبوت را ضعیف حساب کرده که با مفهوم ضرب المثل «دشمن، نتوان کوچک و بیچاره شمرد» ارتباط دارد.

۲۶- بیت زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

«پدر، خنده بر گریه ام زد که هان! / وطن داری آموز از ماکیان»

۱) احترام به بزرگ ترها

۲) نیکوکاری

۳) میهن دوستی

۴) ایمان به خداوند

پاسخ: گزینه ی «۳»

بیت صورت سؤال به وطن داری و میهن دوستی اشاره دارد.

۲۷- در متن زیر، کلمات مشخص شده به ترتیب به چه چیزی یا چه کسانی اشاره دارد؟

«وقتی شب از نیمه گذشت و تاریکی بر همه جا سایه افکند، اسکندر در حالی که قسمتی از سپاه خود را در جلگه باقی گذاشته بود، در راهی که اسیر نشان داده بود، پیشروی کرد. آفتاب، هنوز فروغ خود را بر کوه و جلگه نتابانده بود که سپاهیان آریوبرزن دریافتند که دشمن از هر سو آنان را محاصره کرده است.»

۱) اسکندر - آفتاب - سپاه آریوبرزن

۲) آریوبرزن - فروغ زرین - سپاه آریوبرزن

۳) اسکندر - فروغ زرین - سپاه اسکندر

۴) آریوبرزن - آفتاب - سپاه اسکندر

پاسخ: گزینه ی «۱»

در عبارت صورت سؤال، «خود» اول به اسکندر، «خود» دوم به آفتاب و «آنان» به سپاه آریوبرزن اشاره دارد.

۲۸- از داستان «دفاع از میهن» کدام مورد برداشت نمی شود؟

۱) آریوبرزن و سپاهیان در برابر اسکندر و سپاهیان دلیرانه جنگیدند و در نهایت همگی کشته شدند.

۲) وطن انسان همان جایی است که او راحت تر زندگی می کند، نه آن جایی که در آن به دنیا آمده و زندگی کرده است.

۳) نام هر یک از شهیدان بیانگر پایداری، شجاعت و فداکاری فرزندان این مرز و بوم است.

۴) در هنگام حمله ی دشمنان، باید با تمام وجود در مقابل آن ها مقاومت کرد.

پاسخ: گزینه ی «۲»

عبارت گزینه ی «۲» از متن داستان «دفاع از میهن» برداشت نمی شود.

۲۹- در چه تعداد از موارد زیر، نام پدید آورنده ی اثر در مقابل آن به درستی بیان نشده است؟

«رقص باد، خنده ی گل: پروین دولت آبادی - مخزن الاسرار: نظامی - زیباترین قصّه ها: نانسی سویتلند - چنار و کدوبن: فردوسی - گلدان خالی: دمی - ای ایران: هوشنگ ابتهاج - وطن دوستی: علی اکبر دهخدا - رئیس علی: سیروس فتاحی»

(۱) سه

(۲) شش

(۳) چهار

پاسخ: گزینه ی «۱»

زیباترین قصّه ها: مهدی مرادحاصل / چنار و کدوبن: ناصر خسرو / ای ایران: حسین گل گلاب

۳۰- کدام بیت به مفهوم «وطن دوستی» اشاره ندارد؟

(۱) چو ایران نباشد، تن من مباد / بدین بوم و بر، زنده یک تن مباد

(۲) چون که حب الوطن (وطن دوستی) ز ایمان است / ما یقیناً ز اهل ایمانیم

(۳) گر دل نبود کجا وطن سازد عشق / ور عشق نباشد به چه کار آید دل

(۴) وطن یعنی همه آب و همه خاک / وطن یعنی همه عشق و همه پاک

پاسخ: گزینه ی «۳»

ابیات گزینه های «۱»، «۲» و «۴» به مفهوم وطن دوستی اشاره دارند، اما مفهوم بیت گزینه ی «۳»، این است که عشق در دل آدمی جای دارد و اگر عشق نباشد، دل آدمی کاربردی نخواهد داشت.

۳۱- بیت زیر با کدام ضرب المثل ارتباط مفهومی دارد؟

«چون ز چاهی می کنی هر روز خاک / عاقبت اندر رسی در آب پاک»

(۱) سالی که نکوست از بهارش پیداست.

(۲) زخم زبان، بدتر از زخم شمشیر است.

(۳) جوینده، یابنده است.

(۴) با یک گل بهار نمی شود.

پاسخ: گزینه ی «۳»

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ضرب المثل «جوینده، یابنده است»، این است که انسانی که تلاش کند، به آن چیزی که می خواهد، دست خواهد یافت.

۳۲- با توجه به داستان «رئیس علی»، کدام گزینه صحیح است؟

۱) سفرهای دائمی و دیدن سختی های دریا و تنگدستی مردمان جنوب و مقاومت آن ها، رئیس علی را جوانی دلیر ساخته بود.

۲) رئیس علی کودکی اش را با تماشای موج های دریای خزر گذراند.

۳) زادگاه رئیس علی در مازندران است.

۴) ژنرال در مقایسه ی رئیس علی با فرماندهان انگلیسی گفت: «رئیس علی استعمارگر و زورگو است.»

پاسخ: گزینه «۱»، بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: رئیس علی کودکی اش را در روستا با تماشای موج های خروشان خلیج فارس و دیدن کشتی های تجاری، لنج ها و قایق های ماهیگیری گذراند.

گزینه ی «۳»: زادگاه رئیس علی در بوشهر است.

گزینه ی «۴»: فرمانده ی انگلیسی گفت: «رئیس علی در مکتب طبیعت و در زیر خورشید تابناک و سوزان جنوب، درس مردانگی و شهامت آموخته است، ولی ما فرماندهان انگلیسی در دانشکده های عالی لندن جز کینه، حرص، استعمار و زورگویی چیز دیگری نیاموخته ایم؟»

۳۳- با توجه به متن زیر، سربازان ایرانی دارای کدام صفت نیستند؟

«نبرد دلاوران ایرانی شگفت آور بود. حتی آنان که سلاح نداشتند، به سپاه دشمن حمله ور می شدند، دشمن را نابود می کردند و خودنیز در راه وطن، فدا می شدند.»

۱) شجاعت

۲) بلندقامتی

۳) وطن دوستی

پاسخ: گزینه ی «۲»

«بلندقامت» یعنی کسی که دارای قد بلند است که این صفت در متن صورت سؤال برای سربازان ایرانی بیان نشده است.

۳۴- بیت زیر چند جمله است؟

«به منقارم آن سان به سختی گزید/ که اشکم چو خون از رگ آن دم، جهید»

(۱) سه

(۲) یک

(۳) دو

پاسخ: گزینه ی «۳»

با توجه به فعل های «گزید» و «جهید» دو جمله داریم.

نکته: برای تعیین تعداد جملات، می توانیم تعداد فعل ها را بشماریم.

۳۵- کدام بیت با ضرب المثل «دشمن، نتوان کوچک و بیچاره شمرد» ارتباط بیش تری دارد؟

(۱) دیوانه دل کسی است کین (که این) عادت اوست/ کو (که او) دشمن جان خویش می دارد دوست

(۲) دشمن خُرد است بلایی بزرگ/ غفلت از او هست خطایی سترگ (بزرگ)

(۳) مگذار به کام دشمن، ای دوست/ بیچاره مرا، که دوست دار است

(۴) ز دشمن دوستی ناید/ وگرچه دوستی جوید

پاسخ: گزینه ی «۲»

ضرب المثل صورت سؤال و بیت گزینه ی «۲»، هر دو به این مسئله اشاره دارند که نباید دشمن را ضعیف دانست و از او غافل شد.

۳۶- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) کتاب «پیامبر (ص) قصّه می گوید» نوشته ی غلامرضا حیدری ابهری است.

(۲) شعر «من، آریو برزن/ فرزند ایرانم/ در آخرین سنگر/ اینک تنم، جانم» سروده ی اسدالله شعبانی است.

۳، داستان «آوازی برای وطن» نوشته ی محمد میر کیانی است.

۴، شعر «ای ایران» سروده ی حسین گل گلاب است.

پاسخ: گزینه ی «۳»

داستان «آوازی برای وطن» نوشته ی محمد دهریزی است.

۳۷- بیت زیر با کدام ضرب المثل ارتباط دارد؟

«دیدیم بسی (بسیار) که آب سرچشمه ی خُرد (کوچک) / چون بیشتر آمد شتر و بار بُرد»

۱) میهن دوستی، نشانه ی ایمان است.

۲) دشمن، نتوان کوچک و بیچاره شمرد

۳) زخم زبان، بدتر از زخم شمشیر است.

۴) سالی که نکوست از بهارش پیداست

پاسخ: گزینه ی «۲»

بیت صورت سؤال به این مسئله اشاره دارد که جوی های کوچک اگر به هم پیوندند، شتر و بار آن را می برند. این بیت به این موضوع اشاره دارد که نباید دشمن را کوچک شمرد.

۳۸- معنی و مفهوم کدام ضرب المثل نادرست نوشته شده است؟

۱) جوینده، یابنده است ← هر که تلاش کند، به آن چه که می خواهد، می رسد.

۲) دشمن، نتوان کوچک و بیچاره شمرد ← نباید دشمنان خود را ضعیف تصور کنیم.

۳) سالی که نکوست، از بهارش پیداست ← ابتدای هر کاری را باید با امیدواری شروع کرد تا به نتیجه رسید.

۴) با یک گل بهار نمی شود ← برای رسیدن به هدف تنها یک نفر کار خود را درست انجام دهد، کافی نیست؛ بلکه همه باید به درستی کار کنند.

پاسخ: گزینه ی «۳»، «ضرب المثل» سالی که نکوست، از بهارش پیداست «در مواقعی به کار می رود که در انجام کاری، از

ابتدا مشخص است که چه اتفاقی می افتد و شروع کار، پایان آن را نشان می دهد.

۳۹- از بین واژه های زیر، چند واژه نمی تواند با «دوست» ترکیب جدید و معناداری بسازد؟

«علم - میهن - دقت - چاره - مال - خدا - سال»

(۱) سه

(۲) چهار

(۳) یک

پاسخ: گزینه ی «۱»

ترکیب های «علم دوست - میهن دوست - مال دوست - خدادوست» معنی دار هستند.

۴۰- در کدام گزینه، معنی کلمه ای نادرست بیان شده است؟

(۱) مقدونیه: نام شهری قدیمی در یونان _ باختر: مغرب

(۲) زرین: طلایی _ تخت جمشید: نام مکانی باستانی در اطراف اصفهان

(۳) هجوم: یورش _ هخامنشی: نام سلسله ای از پادشاهان ایرانی در روزگاران کهن

(۴) زاغ بور: پرنده ای خوش صدا و کوچک شبیه به هدهد _ سهمگین: مهیب

پاسخ: گزینه ی «۲»

تخت جمشید، نام مکانی باستانی در اطراف شیراز است. (واقع در شهرستان مرودشت)

۴۱- با توجه به پیکارهای «آریوبرزن»، کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) اسکندر به تخت جمشید لشکر کشید.

(۲) آریوبرزن و همراهانش وقتی به بالاترین نقطه ی کوه رسیدند، سنگ ها را به پایین غلتاندند.

(۳) سنگ هایی که آریو برزن و سپاهش رها کردند، به افراد سپاه مغولان خورد و آن ها را نقش بر زمین کرد.

(۴) آریوبرزن با تمام توان با دشمن مقابله کرد تا سرانجام همگی سپاه او کشته شدند.

پاسخ: گزینه ی «۳»، سنگ ها به افراد سپاه مقدونی به فرماندهی اسکندر اصابت کرد.

۴۲- در کدام گزینه، تعداد حروف ربط کم تر است؟

۱) دست هایش را بالا برد و ظرف سیب و هندوانه را روی طاقچه گذاشت.

۲) ترسید اما آرام قدم برداشت و خودش را پشت دیوار و تیر چراغ برق قایم کرد.

۳) خندید و کنار حوض نشست و با دست، آب را تکان داد و به عکس ماه خیره شد.

۴) رفت و آمد و بی قرار نشست و دست های تمیزش را در هم گره کرد.

پاسخ: گزینه ی «۱»، حروف ربط بین جمله ها می آید و جملات را از لحاظ معنایی به هم وابسته و کامل می کند. در نتیجه در گزینه ی «۱» حرف «و» بعد از «برد»، حرف ربط به حساب می آید. پس این گزینه کم ترین حرف ربط را دارد.
بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: ترسید اما آرام قدم برداشت و خودش را پشت دیوار و تیر چراغ برق قایم کرد. (۲ حرف ربط)

گزینه ی «۳»: خندید و کنار حوض نشست و با دست، آب را تکان داد و به عکس ماه خیره شد. (۳ حرف ربط)

گزینه ی «۴»: رفت و آمد و بی قرار نشست و دست های تمیزش را در هم گره کرد. (۳ حرف ربط)

۴۳- کدام گزینه با این شعر قرابت معنایی بیش تری دارد؟

«من، آریو برزن/ فرزند ایرانم/ در آخرین سنگر اینک تنم، جانم» کدام گزینه با این شعر قرابت معنایی بیش تری دارد؟

۱) اگر سر به سر تن به کشتن دهیم/ از آن به که کشور به دشمن دهیم

۲) دریغ است ایران که ویران شود/ گُنام (لانه) پلنگان و شیران شود

۳) خوشا مرز ایران عنبر نسیم/ که خاکش، گرامی تر از زر و سیم

۴) ای ایران/ ای مرز پر گهر/ ای خاکت سرچشمه ی هنر

پاسخ: گزینه ی «۱»

تمام گزینه ها توضیحی درباره ی ایران زمین هستند؛ اما در گزینه ی «۱»، شعر صورت سؤال به این مفهوم اشاره دارد که ما فرزندان ایران تا لحظه ی مرگ و تا پای جان برای حفظ آزادی و عظمت ایران خواهیم جنگید.

۴۴- در کدام گزینه، همه ی واژه ها به درستی معنا شده اند؟

۱) صلح: دوستی _ معاصر: قدیمی _ ضامن: کسی که مسئولیت کار شخص دیگری را به عهده می گیرد

۲) هجوم: یورش _ حیرت آور: ترسناک _ ماکیان: مرغ خانگی

۳) پیشه: حرفه _ اهتزاز: جنبیدن چیزی در جای خودش _ استعمار: قوی بودن

۴) خصلت: عادت _ کردار: رفتار _ غرور: سربلندی

پاسخ: گزینه ی «۴»، معنای صحیح واژه هایی که نادرست معنا شده اند:

گزینه ی «۱»: معاصر: هم زمان، هم دوره

گزینه ی «۲»: حیرت آور: شگفت انگیز، تعجب آور، چیزی که باعث شگفتی شود.

گزینه ی «۳»: استعمار: تسلط پیدا کردن کشوری قوی بر کشوری ضعیف

۴۵- با توجه به داستان «رئیس علی»، کدام گزینه نادرست است؟

۱) اودر مکتب خانه قرآن آموخت و خواندن حافظ، شاهنامه و مثنوی کلامش را برای دیگران شنیدنی تر و تأثیرگذارتر کرده، بود.

۲) دلوار بر ساحل خلیج فارس و در پنج فرسخی اهواز، صفی از مجاهدان و مبارزان را آماده ی نبرد با انگلیسی ها کرده بود.

۳) به عقیده ی فرمانده ی انگلیسی، مردم ایران از کسانی که قصد خیانت و بی حرمتی به مردم سرزمینشان را دارند، هرگز نمی گذرند.

۴) رئیس علی اسب سواری، شنا و تیراندازی را آموخته بود و مردم به خاطر شجاعتش، او را «رئیس علی» نامیدند.

پاسخ: گزینه ی «۲»

دلوار بر ساحل خلیج فارس و در پنج فرسخی بوشهر، صفی از مجاهدان و مبارزان را آماده ی نبرد با انگلیسی ها کرده بود.

۴۶- املای چه تعداد از واژه های زیر نادرست است؟

«غمخواره گان _ قطره _ نغمه خوان _ قرور _ محافظت _ زحمت _ فروغ _ قلتیدن _ افطاری _ شهامت _ سپاسگذاری _ اتحاد»

(۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

پاسخ: گزینه ی «۲»

صورت صحیح کلمات نادرست: «غمخوارگان _ غرور _ غلتیدن _ سپاسگزاری»

۴۷- معنی چند واژه در مقابل آن به درستی بیان شده است؟

«افق: کناره _ فرّ: شکوه _ باختر: مشرق _ لنج: قایق بزرگ موتوری _ خرّم: سرسبز _ بوم: زیستگاه _ استعمار: تسلط پیدا کردن کشوری ضعیف بر کشوری قوی _ چابک: تیزپا»

(۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هفت

پاسخ: گزینه ی «۳»

معنای صحیح واژه هایی که نادرست معنا شده اند:

باختر: مغرب / استعمار: تسلط پیدا کردن کشوری قوی بر کشوری ضعیف

۴۸- در بیت کدام گزینه، مفهوم متضاد یک «مَثَل» آمده است؟

(۱) دلی کز معرفت نور و صفا دید / ز هر چیزی که دید، اول خدا دید

(۲) گفتند نمی شود ولی می بینند / یک روز بهار می شود با یک گل

(۳) در این بهار تازه که گل ها شکفته اند / لبخند عشق زن که شکوفا ببینمت

(۴) تا عهد تو دربستم، عهد همه بشکستم / بعد از تو روا باشد، نقض همه پیمان ها

پاسخ: گزینه ی «۲»، مصراع دوم بیت گزینه ی «۲»، در تضاد با مَثَل «با یک گل بهار نمی شود» است.

۴۹- کدام بیت با ضرب المثل «جوینده، یابنده است» ارتباط ندارد؟

- ۱) گفت پیغمبر که چون کوبی دری / عاقبت زان در برون آید سری
- ۲) صد هزاران خلق نان ها می خورند / زور می یابند و جان می پرورند
- ۳) چون ز چاهی می کنی هر روز خاک / عاقبت اندر رسی در آب پاک
- ۴) چون نشینی بر سر کوی کسی / عاقبت بینی تو هم روی کسی

پاسخ: گزینه ی «۲»

ضرب المثل صورت سؤال و ابیات گزینه های «۱»، «۳» و «۴» همگی به این مسئله اشاره دارند که اگر کسی تلاش کند، در نهایت به آن چه که می خواهد، می رسد.

۵۰- کدام بیت با مفهوم «میهن دوستی» ارتباط معنایی ندارد؟

- ۱) نام نیکو، گر بماند ز آدمی / به گزو (که از او) ماند سرای زرنگار
- ۲) جان و تن من باد فدای وطن من / آری به فدای وطنم جان و تن من
- ۳) ای کویر تو بهشت جان من / عشق جاویدان من، ایران من
- ۴) وطن تو جان منی، جان من مرو از دست / اگر که جان برود، گو برو که جانان هست

پاسخ: گزینه ی «۱»

در ابیات گزینه های «۲»، «۳» و «۴» به مفهوم میهن دوستی اشاره شده است، اما بیت گزینه ی «۱»، به نیک نامی اشاره دارد.

۵۱- از متن زیر کدام گزینه دریافت نمی شود؟

«ایران، میهن عزیز و دوست داشتنی، در دوران ما نیز هزاران سرباز و سردار شجاع، به خود دیده است؛ سردارانی چون حسن باقری، ابراهیم هادی، احمد متوسلیان، قاسم سلیمانی و احمد کاظمی که در طول هشت سال جنگ تحمیلی دولت عراق بر ایران، دلاورانه در برابر دشمنان، پایداری ورزیدند و از اسلام و ایران دفاع کردند و نام نیکویی از خود برجای گذاشتند.»

۱) در دوران جنگ ایران و عراق، زنان کشورمان هم در کنار مردان تلاش کردند.

۲) نام دلاوران جنگ ایران و عراق همیشه برای ما زنده است.

۳) جنگ ایران و عراق، با حمله ی کشور عراق آغاز شد.

۴) در دوران جنگ ایران و عراق، سربازان و سرداران ما از میهن و اسلام دفاع کردند.

پاسخ: گزینه «۱»

در متن اشاره ای به این نشده است که در دوران جنگ ایران و عراق، زنان کشورمان هم در کنار مردان تلاش کردند.

توجه کنید که جنگ تحمیلی، یعنی جنگی که به اجبار صورت گرفته است، پس واژه ی جنگ تحمیلی، در متن به همان مطلب گزینه ی «۳» اشاره دارد.

۵۲- همه ی ابیات به جز بیت با بیت زیر ارتباط معنایی دارند.

«پدر، خنده بر گریه ام زد که هان! / وطن داری آموز از ماکیان»

۱) کجا می توانی، ز قلم ربایی / تو عشق میان من و میهن من

۲) مسکین دل من برفت و دیگر / از کنج وطن نمی کند یاد (مسکین: بیچاره)

۳) ای خطّ هی ایران میهن، ای وطن من / ای گشته به مهر تو عجین جان و تن من (عجین: آمیخته)

۴) شکر داریم کز (که از) طفولیت / درس حبّ الوطن (میهن دوستی)، همی خوانیم

پاسخ: گزینه ی «۲»، ابیات صورت سؤال و گزینه های «۱»، «۳» و «۴» به وطن دوستی اشاره دارند، اما بیت گزینه ی «۲» به مفهوم یاد نکردن از وطن اشاره دارد

۵۳- کدام ضرب المثل با بیتی که در مقابل آن نوشته شده است، ارتباط ندارد؟

۱) جوینده، یابنده است ← «چون ز چاهی می کنی هر روز خاک / عاقبت اندر رسی در آب پاک»

۲) سالی که نکوست از بهارش پیداست ← «بهار آمد و شد جهان چون بهشت / به خاک سیه بر فلک لاله کشت»

۳) زخم زبان، بدتر از زخم شمشیر است ← «مخدوش نماید (آسیب می زند، به زبان و ادب خویش / روح و تن دلسوخته را بیش تر از پیش»

۴) میهن دوستی، نشانه ی ایمان است ← «هر که را مهر وطن در دل نباشد، کافر است / معنی حب الوطن، فرموده ی پیغمبر است.»

پاسخ: گزینه ی «۲»

مفهوم ضرب المثل «سالی که نکوست از بهارش پیداست» این است که اگر قرار باشد کاری خوب یا بد پیش برود، از ابتدای آن مشخص می شود، اما بیت مقابل آن به آمدن فصل بهار اشاره دارد.

۵۴- در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«تاریخ ایران بیانگر از خود گزشتگی فرزندان این مرز و بوم است که تسلیم دشمن نشدند و تا آخرین قطره ی خون خود، در برابر دشمنان مقاومت کردند. بزرگ مردانی که تن به خفت و خاری ندادند، متجاوزان را در خاک و خون غلتانند و با قروور و افتخار، شهادت را برگزیدند.

۴) هفت

۳) شش

۲) پنج

۱) چهار

پاسخ: غلط های املائی و صحیح آن ها عبارت اند از:

از خود گزشتگی ← از خود گذشتگی / تسلیم ← تسلیم / خاری ← خواری / قروور ← غرور / برگزیدند ← برگزیدند

۵۵- در متن زیر چند جمله دیده می شود؟

«آریو برزن، به سپاه عظیم دشمن، یورش برد. گروهی بسیار از آنان را به خاک افکند و با این که بسیاری از سربازان خود را از دست داده بود، توانست حلقه ی محاصره ی سپاه دشمن را بشکافد.»

۴) هفت

۳) شش

۲) پنج

۱) چهار

پاسخ: گزینه ی «۲»

هر فعل نشان دهنده ی یک جمله است. فعل های متن صورت سؤال عبارت اند از: «یورش برد، به خاک افکند، از دست داده بود، توانست و بشکافد»